

Panorama Uniunii Europene

Ce este Uniunea Europeană?

Un parteneriat economic și politic unic încheiat între 27 de țări democratice din Europa.

Care sunt obiectivele sale?

Pace, prosperitate și libertate pentru cei 498 de milioane de cetățeni ai săi – într-o lume mai dreaptă și mai sigură.

Ce s-a realizat până acum?

Comerțul și călătoriile fără frontiere, moneda euro (moneda unică europeană), o alimentație mai sigură și un mediu mai curat, niveluri de viață îmbunătățite în regiunile mai sărace, acțiuni comune împotriva criminalității și a terorismului, convorbiri telefonice mai ieftine, milioane de oportunități de a studia în străinătate... și multe altele.

Cum funcționează UE?

Pentru a realiza aceste lucruri, țările UE înființează instituții care să conducă UE și să adopte legislația comunitară. Cele mai importante dintre acestea sunt:

- Parlamentul European (îi reprezintă pe cetățenii Europei);
- Consiliul Uniunii Europene (reprezintă guvernele naționale);
- Comisia Europeană (reprezintă interesele comune ale UE).

Cum pot să-mi spun părerea?

Uniunea Europeană nu este perfectă – este un proiect aflat în evoluție, care necesită îmbunătățiri în permanență.

Ce ați dori să faceți sau, dimpotrivă, să nu faceți Uniunea Europeană? Exprimați-vă părerea!

- Contactați parlamentarul local care vă reprezintă – politicile UE se integrează în contextul politic național.
- Contactați parlamentarul european care vă reprezintă și votați la alegerile pentru Parlamentul European – Parlamentul European adoptă legislația europeană: europarl.europa.eu
- Contactați ONG-urile (asociații de consumatori, grupuri de presiune în favoarea protecției mediului, etc.) – acestea contribuie la elaborarea politicilor europene.
- Aflați mai multe despre UE accesând site-ul europa.eu și obțineți răspunsuri la întrebările despre UE sunând, gratuit, la telefonul Europe Direct: 00 800 6 7 8 9 10 11.

Mai puține granițe, mai multe oportunități

Puteți călători aproape peste tot în UE fără pașaport și fără controale la frontiere.

Puteți face cumpărături fără nicio restricție sau taxă suplimentară într-o altă țară din Uniune unde produsele sunt mai ieftine, atâta timp cât acestea sunt pentru uz personal. Moneda unică europeană, euro, vă permite să comparați direct prețurile în toate țările în care este utilizată.

Acum este mai ușor să călătoriți între țările din zona euro, deoarece inconveniente și costurile asociate schimbului valutar au dispărut.

Concurența generată de o piață unică, fără frontiere, a determinat creșterea calității și scăderea prețurilor. Convorbirile telefonice, accesul la internet și călătoriile cu avionul sunt mai ieftine. Legislația UE protejează consumatorii împotriva produselor defectuoase sau de proastă calitate, indiferent dacă le cumpărați în țara dumneavoastră sau în altă țară. De asemenea, UE impune standardele cele mai înalte de siguranță alimentară.

Cetățenii UE pot să trăiască, să muncească, să studieze și să iasă la pensie în altă țară a UE. Restricțiile temporare referitoare la lucrătorii provenind din cele 12 state membre care au aderat cel mai recent sunt înlăturate treptat.

Studii în străinătate

Mai mult de două milioane de tineri au beneficiat deja de programele UE pentru a învăța sau a se forma într-o altă țară europeană. Prin urmare, programele europene de schimburi educaționale și parteneriatele transfrontaliere ca Erasmus și Leonardo reprezintă deja realități curente în rândul studenților și al persoanelor aflate în formare profesională.

UE nu hotărăște ce anume învățați la școală, însă acționează pentru ca toate calificările educaționale și profesionale de care dispuneți să fie recunoscute în mod corespunzător în alte țări ale UE.

O Europă mai curată

Sănătatea mediului înconjurător constituie o preocupare importantă pentru europeni și guvernele lor. De aceea, UE este vârful de lance al eforturilor mondiale de protejare a mediului și de combatere a schimbărilor climatice.

Deoarece poluarea nu ține cont de granițe, statele membre ale UE trebuie să acționeze în comun în multe domenii. Nu este deci de mirare că râurile și plajele Europei sunt mai curate, că vehiculele poluează mai puțin și că există reguli stricte pentru eliminarea deșeurilor. Deșeurile periculoase provenind din Europa nu mai pot fi depozitate în țări sărace. De asemenea, există reglementări europene stricte privind utilizarea substanțelor chimice de către întreprinderi, pentru a se asigura protecția cetățenilor și a mediului.

UE dorește ca activități esențiale cum ar fi transportul, industria, agricultura și turismul să fie organizate astfel încât să se poată dezvolta fără a distruge resursele noastre naturale – altfel spus, încurajează „dezvoltarea durabilă”.

Combaterea schimbărilor climatice

În strădania de a găsi o soluție pentru combaterea schimbărilor climatice, liderii UE au convenit asupra unor măsuri stricte de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20 % până în 2020. Energia este elementul care stă la baza politicii UE pe termen lung în materie de schimbări climatice. UE a stabilit obiective obligatorii cu privire la o utilizare sporită a surselor de energie ecologice și regenerabile, precum cea eoliană, energia apei și energia solară. În acest fel nu numai că se vor combate schimbările climatice, dar va fi stimulată și economia, asigurându-se o mai mare stabilitate a aprovizionării cu energie. Europa va depinde mai puțin de importurile de petrol și gaz.

UE a implementat deja un inovator „sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaz cu efect de seră”. Întreprinderile mari consumatoare de energie care reușesc să reducă emisiile sunt recompensate, iar cele care depășesc limitele admise sunt penalizate.

Euro — moneda din portofelul dumneavoastră

Moneda euro (€) este probabil realizarea cea mai concretă a UE. Moneda unică este folosită în 16 țări (2009), adică de peste două treimi din populația UE. Alte țări se vor alătura zonei euro, atunci când economia lor va fi pregătită pentru acest pas.

Toate bancnotele și monedele euro pot fi folosite în țările în care moneda euro este acceptată. Bancnotele arată la fel, în timp ce monedele au pe o față un model comun, iar pe cealaltă un simbol al țării de origine.

Statele membre ale UE care au adoptat moneda euro sunt: Austria, Belgia, Cipru, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Malta, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania și Țările de Jos.

Egalitatea de șanse

Societatea noastră este mai dreaptă și mai eficientă dacă nu facem nicio discriminare între semenii noștri, pe criterii de naționalitate, sex, handicap, rasă sau alți factori. De aceea, legislația UE interzice discriminarea.

Încă din anii 1950, tratatele UE conțineau o dispoziție clară, conform căreia bărbații și femeile trebuie să aibă o remunerație egală pentru o muncă egală. Acest lucru a permis UE să joace un rol de pionier în lupta pentru drepturile femeilor, drepturi care fac, acum, parte integrantă din toate politicile UE.

Libertate, securitate și justiție pentru toți

Pentru a putea combate criminalitatea transfrontalieră și terorismul, țările UE au luat măsuri prin care să asigure o cooperare deplină între forțele de poliție, agenții vamali, serviciile de imigrare și tribunalele naționale.

Un pas concret a fost crearea mandatului european de arestare, pentru a facilita transferarea presupușilor infractori din țara în care au fost arestați în țara în care sunt căutați, spre a fi interogați sau judecați. Țările UE își coordonează, de asemenea, politicile de azil și înăspresc controalele la frontierele externe ale UE.

Întrucât cetățenii UE sunt liberi să se stabilească în oricare țară membră, trebuie să li se asigure acces egal la justiție pe tot teritoriul UE. Guvernele statelor membre trebuie să se asigure că legislația UE este aplicată peste tot în același fel și că deciziile judecătorești pronunțate într-o țară pot fi executate în altă țară. UE a contribuit în mod considerabil la facilitarea rezolvării problemelor transfrontaliere de ordin legal legate de căsătorii, separări, divorțuri și de custodia copiilor, precum și a altor tipuri de litigii de drept civil.

Locuri de muncă și creștere economică

Uniunea Europeană a contribuit la prosperitatea noastră în decursul anilor prin crearea unei piețe unice și a unei monede unice, precum și prin eliminarea altor obstacole în calea comerțului și a mobilității.

În acest fel, au fost limitate efectele crizei financiare mondiale survenite în anul 2008 asupra țărilor europene. Liderii UE au colaborat pentru a stabili băncile și alte instituții financiare din Europa, precum și pentru a elabora o strategie reînnoită pentru creștere economică.

În lumea actuală tot mai competitivă, Europa are nevoie de noi locuri de muncă și de o forță de muncă tot mai calificată. Cercetarea și dezvoltarea pot genera noi locuri de muncă. Liderii UE intenționează să majoreze substanțial fondurile alocate cercetării, care ar urma să atingă 3 % din produsul intern brut până în 2010. Este nevoie și de competențe noi și toți trebuie să petrecem mai mult timp învățând, pe tot parcursul vieții.

O treime din bugetul anual de 130 de miliarde de euro al UE este folosită pentru a atrage investiții și a crea locuri de muncă în regiunile dezavantajate, precum și pentru a asigura formarea profesională a șomerilor și a persoanelor slab calificate.

Datorită sprijinului UE, locuitorii din țări precum Irlanda și Spania trăiesc mult mai bine acum decât cu 25 de ani în urmă. În acest moment, creșterea economică cea mai rapidă se înregistrează în noile state membre din estul Europei.

Pace și stabilitate dincolo de frontierele UE

Astăzi nu mai pot fi imaginate războaie între țările UE, datorită colaborării strânse dintre acestea în ultimii 50 de ani. Plecând de la acest succes, UE acționează în prezent pentru a difuza pacea și stabilitatea dincolo de frontierele sale.

Cel mai bun mijloc de a preveni apariția conflictelor este, în primul rând, creșterea prosperității în întreaga lume. În calitate de cea mai mare putere comercială a lumii, Uniunea Europeană își utilizează puterea de influență pentru a stabili reguli echitabile pentru comerțul mondial. De asemenea, dorește să se asigure că și țările cele mai sărace vor profita de pe urma globalizării. De altfel, UE furnizează deja mai multă asistență umanitară și ajutoare pentru dezvoltare decât oricine altcineva.

Ea trimite misiuni militare și de poliție pentru menținerea păcii în zone de conflict, ca de exemplu în Balcani. Aceste acțiuni țin de una dintre ariile politicii externe și de securitate comună a UE, aceea de apărare.

Uniunea Europeană arată cum țările democratice își pot reuni resursele economice și politice punându-le în slujba unui interes comun. Astfel, ea devine un model posibil pentru alte regiuni ale lumii.

Un loc în Uniune

De la crearea ei de către șase membri fondatori acum peste 50 de ani, Uniunea Europeană a atras în permanență noi membri, culminând cu extinderea sa istorică de la 15 la 27 de membri, în 2004 și 2007. Astfel a fost reunificat un continent divizat de războiul rece timp de 45 de ani.

Orice țară europeană poate adera, dacă are o democrație stabilă care garantează respectarea legilor, a drepturilor omului și protecția minorităților. Aceasta trebuie să aibă, de asemenea, o economie de piață funcțională și o administrație în măsură să aplice legislația comunitară.

Croația, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Turcia sunt țări candidate la aderare. UE oferă asistență economică și practică importantă țărilor candidate pentru a le pregăti să devină membre.

Între momentul în care o țară își depune cererea de aderare și cel al intrării efective în Uniune pot trece până la 10 ani, uneori chiar mai mult. După semnarea tratatului de aderare, acesta trebuie

ratificat de Parlamentul European și de parlamentele naționale din țara candidată și din toate statele membre ale UE.

Unificarea unui continent

Statele membre ale UE și anul aderării lor.

1952 Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg, Țările de Jos

1973 Danemarca, Irlanda, Regatul Unit

1981 Grecia

1986 Portugalia, Spania

1995 Austria, Finlanda, Suedia

2004 Cipru, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Ungaria

2007 Bulgaria, România

Simbolurile UE

Drapelul european

Cele 12 stele dispuse în cerc simbolizează idealurile de unitate, solidaritate și armonie între popoarele Europei.

Imnul european

Melodia face parte din Simfonia a IX-a de Beethoven. Ca imn european, această melodie nu are text.

Ziua Europei, 9 mai

Ideea care a stat la baza a ceea ce este astăzi Uniunea Europeană a fost exprimată pentru prima dată la 9 mai 1950, într-un discurs rostit de ministrul de externe de atunci al Franței, Robert Schuman. În fiecare an, 9 mai este sărbătorită ca ziua de naștere a UE.

Unită în diversitate

Aceasta este deviza UE.

Instituțiile UE

Parlamentul European

Vocea poporului

Parlamentul European este ales o dată la cinci ani de către cetățenii Uniunii Europene, pentru a le reprezenta interesele.

Activitatea principală a Parlamentului este de a adopta legislația europeană în baza propunerilor înaintate de către Comisia Europeană. Parlamentul împarte această responsabilitate cu Consiliul

Uniunii Europene. O altă responsabilitate comună a Parlamentului și a Consiliului este aprobarea bugetului anual al UE, în valoare de 130 de miliarde de euro.

Parlamentul poate demite Comisia Europeană.

Membrii Parlamentului European (MPE) nu sunt organizați în delegații naționale, ci se întrunesc în grupuri politice parlamentare de dimensiuni europene. Printre acestea se numără Grupul Partidul Popular European (Creștin-Democrat), Grupul Socialist, Grupul Alianței Liberalilor și Democraților pentru Europa, Grupul Verzilor etc. Parlamentarii europeni reprezintă toată gama pozițiilor privind integrarea europeană, de la federaliștii convinși la euroscepticii militanți.

Principalele sesiuni parlamentare se desfășoară la Strasbourg (Franța), iar celelalte la Bruxelles (Belgia). Ca și toate celelalte instituții ale UE, Parlamentul își desfășoară activitatea în toate cele 23 de limbi oficiale ale UE.

Parlamentul alege Ombudsmanul European, care investighează plângerile cetățenilor privind proasta administrare de către instituțiile UE (ombudsman.europa.eu).

europarl.europa.eu

Consiliul Uniunii Europene

Vocea statelor membre

Consiliul Uniunii Europene – denumit anterior Consiliul de Miniștri – este principalul organism decizional al Uniunii. Acesta împarte cu Parlamentul responsabilitatea adoptării legislației europene. Consiliul este, de asemenea, însărcinat cu politicile externă, de securitate și de apărare ale UE și este responsabil de deciziile-cheie din domeniile justiției și libertății.

Consiliul este compus din miniștri provenind din guvernele naționale ale tuturor țărilor membre ale UE. La reuniuni iau parte miniștrii responsabili de problemele care urmează să fie discutate: după caz, miniștri de externe, miniștri ai economiei și finanțelor, miniștri ai agriculturii etc. La fiecare șase luni, așa-numita președinție a UE este preluată de către un stat membru, care prezidează reuniunile și stabilește agenda politică globală.

Fiecare țară are un anumit număr de voturi în Consiliu. Acesta reflectă, în principiu, mărimea populației sale, dar este ponderat în favoarea țărilor mai mici. Cele mai multe decizii sunt luate prin vot majoritar, deși subiecte sensibile din domenii cum ar fi impozitele, dreptul de azil și imigrarea sau politica externă necesită unanimitatea.

Președinții și/sau prim-miniștrii statelor membre se reunesc în cadrul Consiliului European de câteva ori pe an. Aceste „reuniuni la nivel înalt” stabilesc orientările politice generale ale UE.

consilium.europa.eu

Comisia Europeană

Promovarea intereselor comune

Comisia Europeană este organul executiv al UE. Ea reprezintă și susține interesele Europei în ansamblul său.

Comisia elaborează propuneri legislative, pe care le trimite apoi Parlamentului European și Consiliului. De asemenea, se ocupă de gestionarea cotidiană a punerii în aplicare a politicilor europene și a modului în care sunt cheltuite fondurile UE. Comisia se asigură că tratatele și legislația europeană sunt respectate de toți cetățenii. Poate lua măsuri împotriva celor care încalcă regulile, aducându-i, dacă este necesar, în fața Curții Europene de Justiție.

Comisia este compusă din 27 de bărbați și femei – câte un membru pentru fiecare țară a UE. Ei sunt asistați de circa 24 000 de funcționari, dintre care cei mai mulți lucrează la Bruxelles.

Președintele Comisiei este ales de guvernele UE și confirmat de Parlamentul European. Ceilalți comisari sunt desemnați de către guvernele naționale, cu consultarea viitorului președinte, și trebuie validați de către Parlamentul European. Ei nu reprezintă guvernele țărilor lor de origine. În schimb, fiecare răspunde de o anumită parte a politicilor UE.

Președintele și membrii Comisiei sunt numiți pentru o perioadă de cinci ani, care coincide cu perioada pentru care este ales Parlamentul European.

ec.europa.eu

Curtea de Justiție

Respectarea legilor

Rolul Curții de Justiție este de a se asigura că legislația UE este interpretată și pusă în aplicare uniform în toate țările UE, în așa fel încât legea să fie aceeași pentru toți. Curtea se asigură, de exemplu, că tribunalele naționale nu pronunță hotărâri diferite privind aceeași problemă. De asemenea, ia măsuri pentru ca statele membre și instituțiile UE să respecte cerințele legale. Curtea își are sediul la Luxemburg, în componența sa intrând câte un judecător pentru fiecare stat membru.

curia.europa.eu

Curtea de Conturi

Utilizarea optimă a banilor dumneavoastră

Curtea de Conturi verifică dacă resursele financiare ale UE, care provin de la contribuabili, sunt cheltuite în mod legal și cu economie, în vederea atingerii obiectivelor cărora le sunt destinate. Instituția, cu sediul în Luxemburg, are dreptul să auditeze orice organizație, organism sau societate care utilizează fonduri europene.

eca.europa.eu

Comitetul Economic și Social European

Vocea societății civile

Cei 344 de membri ai Comitetului Economic și Social European reprezintă o sferă largă de interese: de la organizațiile patronale la cele sindicale, de la consumatori la ecologiști. CESE este un organism consultativ, al cărui aviz trebuie cerut pentru orice propunere de decizie a UE privind ocuparea forței de muncă, cheltuielile sociale, formarea profesională, etc.

eesc.europa.eu

Comitetul Regiunilor

Dimensiunea locală

Comitetul Regiunilor este consultat în legătură cu propunerile de decizii ale UE care au un impact direct la nivel local sau regional în domenii cum ar fi transportul, sănătatea, ocuparea forței de muncă sau educația. Cei 344 de membri ai săi sunt adesea președinți ai guvernelor regionale sau primari ai marilor orașe.

cor.europa.eu

Banca Centrală Europeană

O monedă stabilă

Situată la Frankfurt (Germania), Banca Centrală Europeană răspunde de gestionarea monedei unice euro, în principal prin fixarea ratelor de referință ale dobânzilor. Preocuparea sa principală este de a asigura stabilitatea prețurilor, astfel încât economia europeană să nu fie afectată de inflație. Deciziile Băncii sunt luate independent de guverne sau de alte organisme.

www.ecb.eu

Banca Europeană de Investiții

O mână de ajutor la nevoie

Banca împrumută bani pentru proiectele de interes european, cu precădere în regiunile mai puțin dezvoltate. Ea finanțează proiecte de infrastructură, cum ar fi construcția de căi ferate și de drumuri sau proiecte de mediu. De asemenea, acordă credite pentru investiții întreprinderilor mici și împrumuturi țărilor candidate și celor în curs de dezvoltare. Deoarece este proprietatea guvernelor UE, banca poate mobiliza capitaluri și oferi împrumuturi și credite cu dobânzi favorabile.

www.eib.org

Sursa: Panorama Uniunii Europene
Comisia Europeană, Direcția Generală Comunicare
Document finalizat în februarie 2009